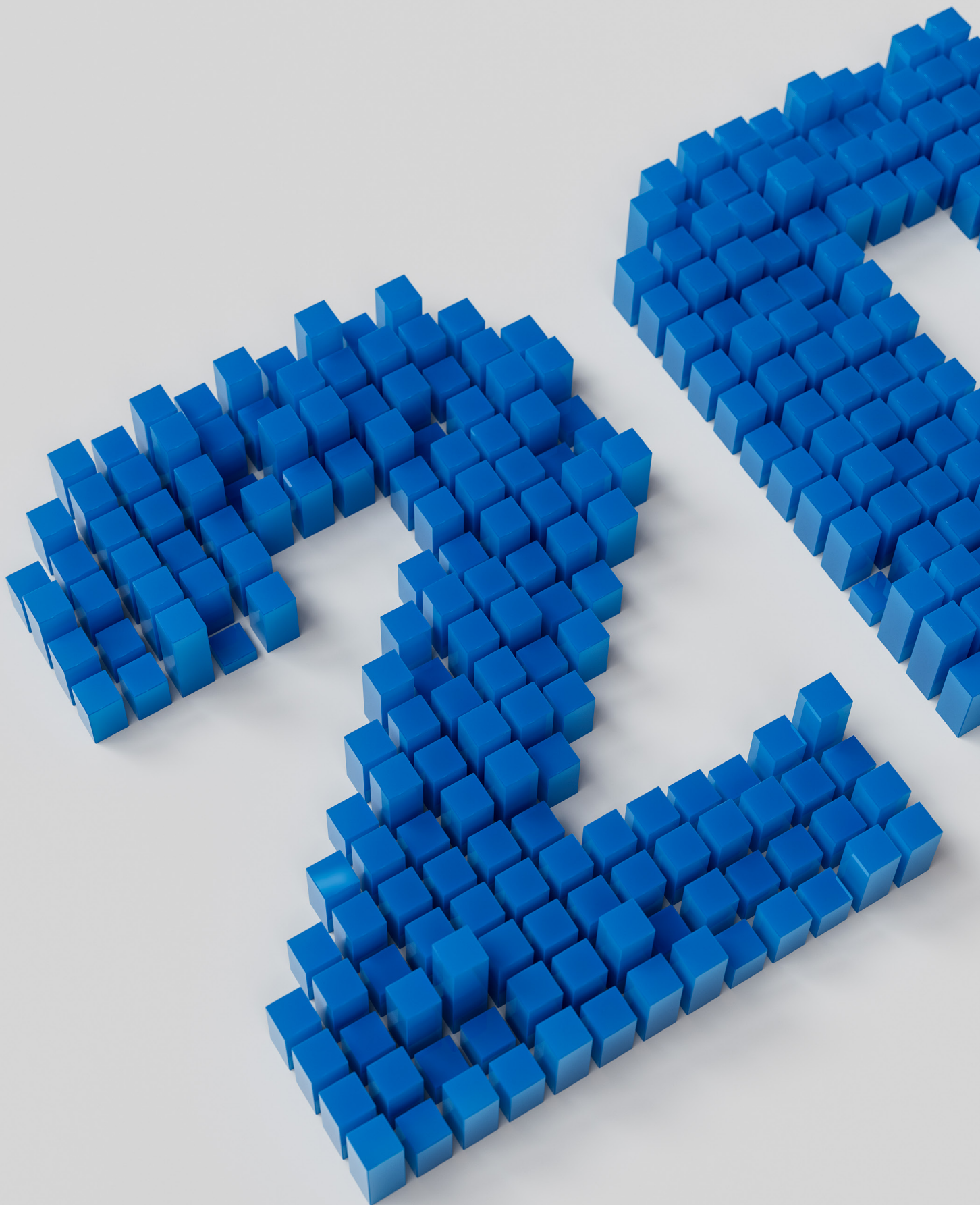

Indeks Nordland

Høydepunkter fra
årets Indeks Nordland

2023 – 20 år

Innhold

01 – Regionenes utvikling	side 6
02 – Befolkningsutviklingen	side 10
03 – Arbeidsmarkedet	side 13
04 – Næringslivets utvikling	side 16
05 – Eksport	side 19
06 – Lønnsomhet og verdiskaping	side 22
07 – Klimagassutslipp i Nordland	side 24

I forbindelse med 20-års jubileum lanserer vi i år nye nettsider. For leservennligheten har vi valgt og kun samle høydepunktene fra hvert tema i denne trykte utgaven, men på [Indeksnordland.no](https://indeksnordland.no) vil du finne mye mer informasjon og du kan fordype deg i innholdet.

God lesing!

Styringsgruppen

Lars Morten Lundbakk

Banksjef
DNB

Erlend Bullvåg

Administrerende direktør
KPB

Daniel Bjarmann-Simonsen

Regiondirektør
NHO Nordland

Liv Bente Kristoffersen

Leder styringsgruppen
Avdelingsleder
Innovasjon Norge
Nordland

Liv Rask Sørensen

Assisterende fylkesdirektør
Nordland fylkeskommune

Cathrine Stavnes

Fylkesdirektør
NAV Nordland

Rita Lekang

Regiondirektør
LO Nordland

Indeks Nordland er basert på økonomiske nøkkeltall hentet fra Proff® Forvalt sin regnskapsdatabase og bearbeidet av Indeks Nordland: www.forvalt.no. Regnskapsdatabasen produseres og utvikles av Eniro ASA. Regnskapstall for bedrifter med forretningsadresse i Nordland er inkludert, fratrukket bedrifter innen bank/finans og rene forvaltningsbedrifter. Filialers andel av morselskapet er beregnet som pro rata andel av sysselsetting i underavdelingen. Verdiskaping er beregnet som bedriftenes lønnsutgifter + EBITDA.

Statistikk for eksport, sysselsetting, jobbskaping, arbeidsledighet, lønnsutvikling og befolkning er hentet fra SSB og er bearbeidet av Indeks Nordland. Panda er brukt i forbindelse med demografiske analyser. Prognoser for utviklingen i 2023 er gjort på basis av løpende opp-telling av utviklingen i 2022. Andre kilder som er benyttet er: IMDi, Miljødirektoratet og Norgeshelse. Prognoser er merket med*.

Indeks Nordland

– tett på næringslivet i 20 år

Indeks Nordland har nå kommet til den 20ende årgangen.

I det første brevet fra styringsgruppen, for 20 år siden, kunne vi lese om en utvikling kjennetegnet av svake konjunkturer. Det hadde vært betydelig tap av jobber i fiskeindustri og oppdrett, innen industrien samt i varehandelen. Behovet for å satse på ung og høyt utdannet arbeidskraft ble løftet frem. To tiår senere er tilgang på arbeidskraften fortsatt en av de største utfordringene til fylket. Samtidig kan vi fortelle om et næringsliv som går svært godt.

Indeks Nordland har fulgt Nordlands-bedriftenes utvikling gjennom IT-boblen, finanskrise, oljeprisfall, pandemi og krig. Vi er et eksportrettet fylke, og påvirkes derfor i stor grad av internasjonale konjunkturer. Kriser til tross, næringslivet i Nordland har hatt svært god fart, og som regel bedre utvikling enn den nasjonale.

Nå står den største utfordringen for tur: Omstille nærings- og samfunnsnivå for å kutte klimagassutslipp, vi skal gi vårt bidrag til grønn transformasjon og reduksjon av klimagassutslipp. Vår næringsaktivitet, og lange transportavstander, medfører store utslipp. Samtidig er det positivt å se at industrien, som er vår største utslippssektor, stadig kutter utslipp gjennom teknologiutvikling og innovative løsninger. Nordland er også i fører-setet når det kommer til å tilrettelegge for ny industriell aktivitet som bidrar til grønn omstilling. Grønn omstilling krever store investeringer. Uten gode nok rammevilkår kan vi ikke forvente at kapitaleiere investerer i utbygginger her i Nordland. De vil søke andre steder i verden med bedre vilkår. Vi kan heller ikke forvente investeringer uten tilgang til energi. Vi sitter på løsningen til det grønne skiftet, usikkerheten er om våre

myndigheter klarer å vri om nøkkelen som skal åpne for disse investeringene.

Skal Nordland være ett av de teknologiske tyngdepunktene i energiomstillingen må vi også sørge for at vi styrker vårt sterkeste fortrinn: tilgangen på ren fornybar energi. Vi må sørge for at det bygges ut nødvendig kapasitet og infrastruktur. Nordland har en lang kyst som er egnet til havvinds-utbygging. Dette må vi utnytte.

Vi er inne i en tid kjennetegnet av stor usikkerhet. Husholdningene har fått redusert sin kjøpekraft som følge av inflasjon og rentehevinger. Dette er igjen dårlig nytt for bedrifter som selger varer og tjenester til privatpersoner. Hovedbudskapet er likevel at det går svært godt i Nordland. I 2003 eksporterte Nordland for i underkant av 10 milliarder kroner. På 20 år har eksportverdien femdoblet seg.

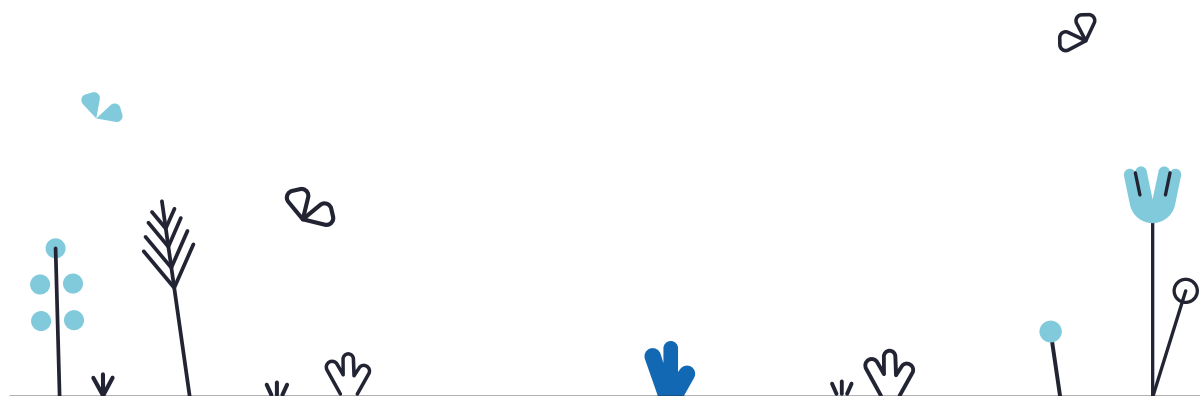
Det er mange forklaringer bak den eventyrlige veksten. Men felles for alle næringer er at det har vært en vilje til å investere og satse i Nordland. For er det en ting Indeks Nordland har vist alle disse årene, så er det at i Nordland er det lønnsomt å drive næringsaktivitet.

Indeks Nordland skal fortsette å ta pulsen på Nordland, og løfte fram alt det bra som skjer i fylket. Vi skal peke på muligheter, men ikke minst synliggjøre hvor det er forbedringspotensial.

De som er vant med å lese Indeks Nordland vil merke at vi har gjort store grep i forhold til hvordan saker og data presenteres i årets utgave. Vi håper dette vil øke leservennligheten, og at du enklere finner den informasjonen og kunnskapen du er på jakt etter.

Styringsgruppen, Indeks Nordland

Nordland på 1-2-3!

Befolkning

- 241.084 innbyggere
- Oppgang på 894 fra året før
- Vekst forklares med stor innvandring fra Ukraina
- Høy utflytting av unge voksne
- Befolkningsprognoser viser en vekst på 0,2 prosent for de neste 10 årene i Nordland

Arbeidsmarked

- Totalt 118.497 sysselsatte i Nordland
- Økning på 506 sysselsatte
- 1,2 prosent helt arbeidsledige
- Færre unge faller utenfor arbeidslivet
- Utsikter for 2023 viser en nedgang på 340 sysselsatte

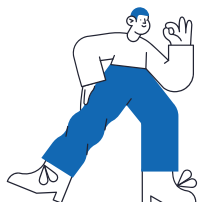
Eksport

- Eksporterte for 51,4 milliarder kroner i 2022
- Opp hele 34 prosent fra året før
- 24,5 milliarder kroner i sjømateksport
- 24,6 milliarder kroner i eksport av metaller og kjemi
- Prognoser for 2023 viser økt eksport på om lag 2 milliarder

Omsetning

- Bedriftene omsatte for 249 milliarder kroner i 2022
- Vekst på 20 prosent
- Sterk oppgang i alle sektorer
- 148 høyvekstbedrifter i fylket
- Vekst i omsetning på om lag 2,2 prosent for 2023

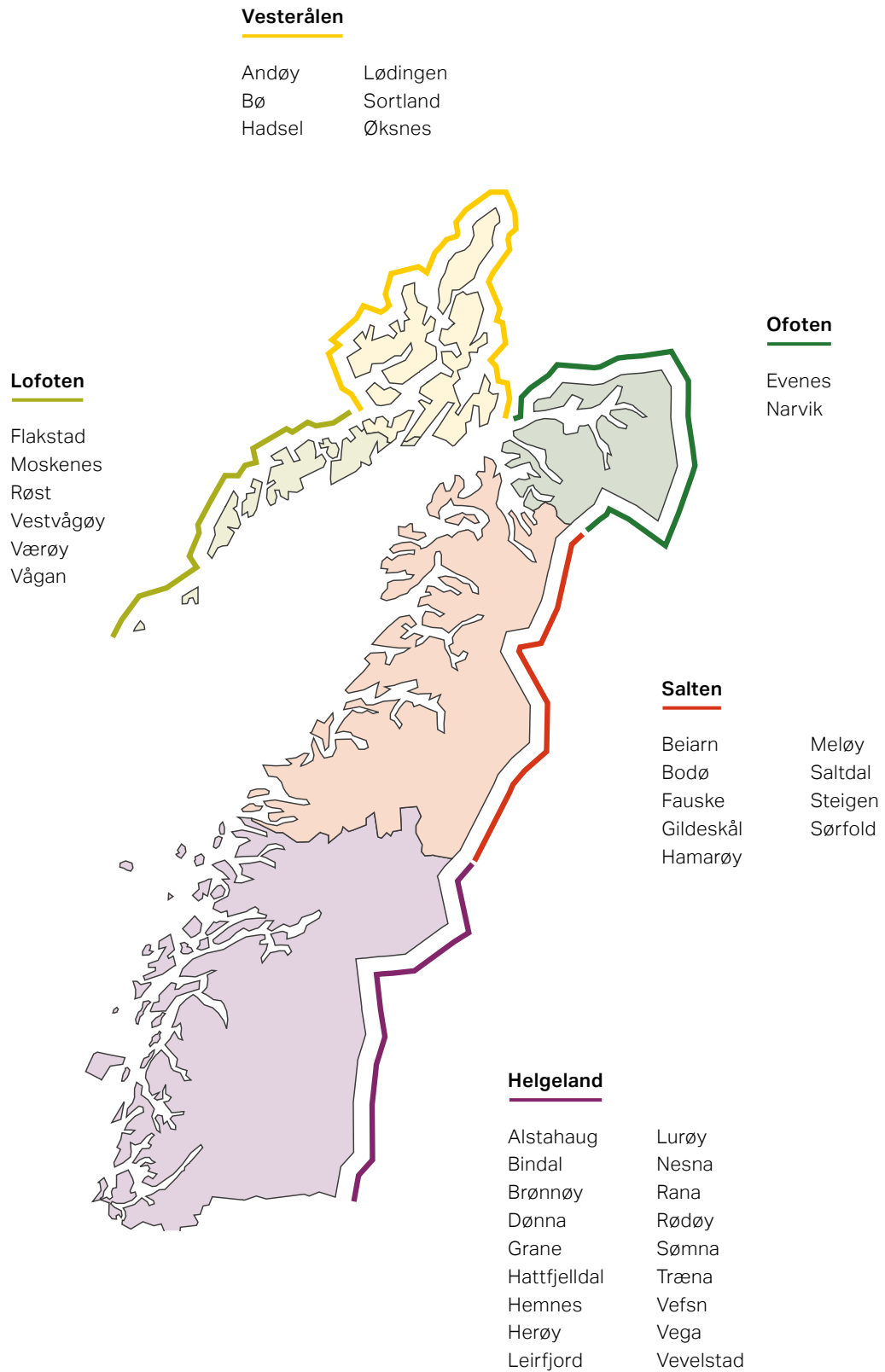
Lønnsomhet og verdiskaping

- Driftsresultatet ble på 24 milliarder kroner
- 70 milliarder kroner i verdiskaping
- Sjømatsektoren mest lønnsom med 7,8 milliarder kroner i resultat
- Utsiktene er fortsatt høy lønnsomhet med en forventet driftsmargin på 9,2 prosent

Energi, klima og miljø

- Kraftoverskudd på 6,6 TWh i 2021
- Samlet klimagassutslipp på 2,96 millioner tonn CO₂-ekvivalenter
- Industri, sjøfart og jordbruk var de største utslippssektorene
- Forventes grønne investeringer i størrelsesorden 15–20 milliarder kroner
- Det ble solgt olje og gass for 250 milliarder kroner fra Nordland i 2022
- Utsiktene for utslippsreduksjon på riksveissambandene i Nordland er på 37,000 tonn

Regionenes bidrag til utvikling i Nordland

Nordland kan deles inn i fem regioner: Helgeland, Salten, Ofoten, Lofoten og Vesterålen. I denne saken ser vi nærmere på hvordan utviklingen har vært når det kommer til befolkning, arbeidsmarked, aktivitet og lønnsomhet i næringslivet i disse regionene.

Næringslivet i de ulike regionene har sine særtrekk. Helgeland er den største industriregionen, mens fiskeriene står sterkt i Lofoten og Vesterålen. Ofoten er stor på logistikk, mens Salten har fylkeshovedstaden og en rekke offentlige og administrative funksjoner. Samtidig ser man at havbrukssektoren og turismen har økt sin betydning i samtlige regioner.

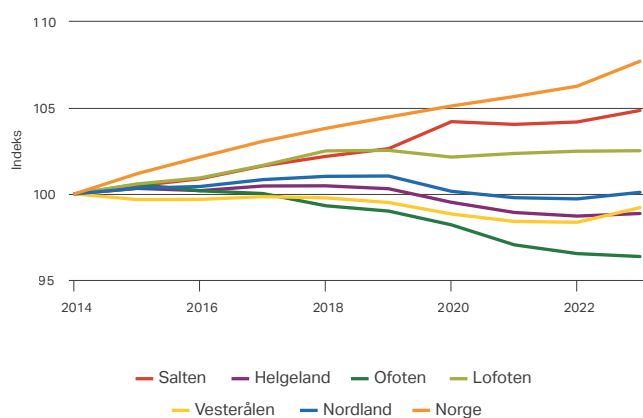
Målt i folketall er Salten den største regionen med om lag 83.800 innbyggere. Helgeland følger etter med 77.300, mens det bor 32.400, 24.600 og 22.800 i henholdsvis Vesterålen, Lofoten og Ofoten.

Nordland har en flat befolkningsutvikling sammenlignet med 2014, mens veksten nasjonalt har vært på nærmere 8 prosent. Av regionene i Nordland er det Salten som kan vise til sterkest utvikling med en vekst på nærmere 5 prosent. Lofoten følger etter med en vekst på 2,5 prosent. Helgeland og Vesterålen har hatt en ganske lik utvikling med fall i befolkningen på rundt én prosent. Utviklingen har vært svakest for Ofoten, som har fått redusert befolkningen med nær 4 prosent. Det siste året har befolkningen økt i samtlige regioner bortsett fra Ofoten, hvor fallet flatet mer ut.

figur 1.1

Befolkningsutvikling i Nordland per regioner

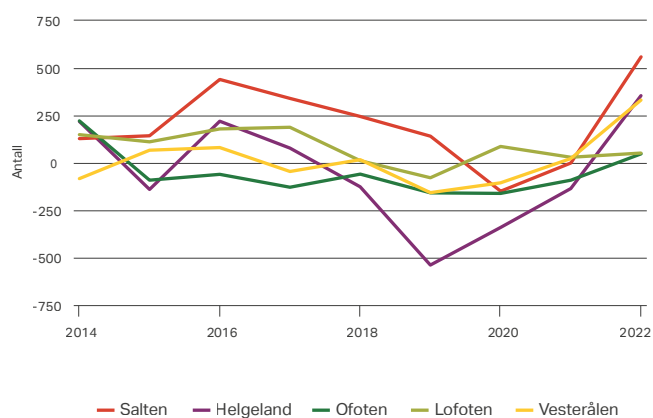
Indeks der 2014=100

figur 1.2

Nettoinnflytting

Inkludert inn- og utvandring

I perioden 2014 til 2022 bidro innvandring til at befolkningen i Nordland økte. Dette har mer enn kompensert for innenlandsk fraflytting. Tallene for 2022 påvirkes særlig av behovet for å bosette flyktninger fra Ukraina. Tilflyttingen i perioden var størst til Salten med 1.848, fulgt av Lofoten med 730. Helgeland og Ofoten har hatt negativ tilflytting i perioden sett under ett.

I perioden 2015–2021 hadde samtlige regioner i Nordland vekst i sysselsettingen, foruten Ofoten.

Salten og Lofoten hadde den sterkeste veksten frem til 2023, med en økning på henholdsvis 6,2 og 5,7 prosent. Vesterålen hadde litt over 4 prosent vekst i sysselsettingen, mens veksten var 2,5 prosent i Helgeland. Ofoten hadde en nedgang på om lag 1 prosent.

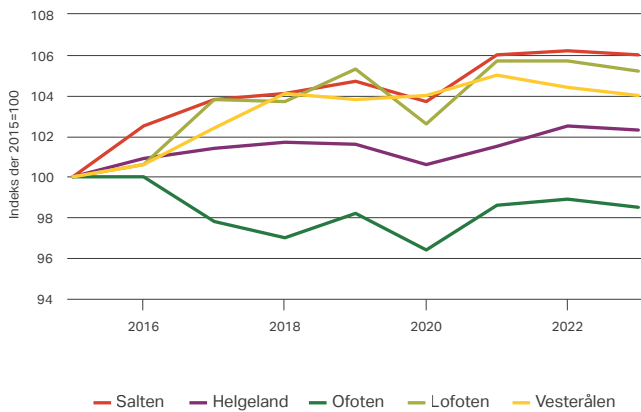
Utsiktene tilsier et fall på 340 sysselsatte i 2023, med bakgrunn i at også Nordland påvirkes av lavkonjunkturene. Nedgangen ventes å bli størst i Salten, med 96 færre sysselsatte.

Jobbskapingen var størst i Salten i perioden 2018–2022 med en netto økning på 763 jobber. Ofoten hadde lavest jobbskaping med 103. Arbeidsmarkedet er større i Salten enn i flere av de andre regionene, og forklarer noe av forskjellene. Om jobbskapingen måles per 100 sysselsatt har fortsatt veksten vært størst i Salten med 17,7 prosent, fulgt av Vesterålen med 13,9 prosent og Lofoten med 13,5 prosent. Veksten var svakest i Helgeland og Ofoten med henholdsvis 11,3 og 9,6 prosent.

figur 1.3

Utvikling i sysselsetting per region i Nordland

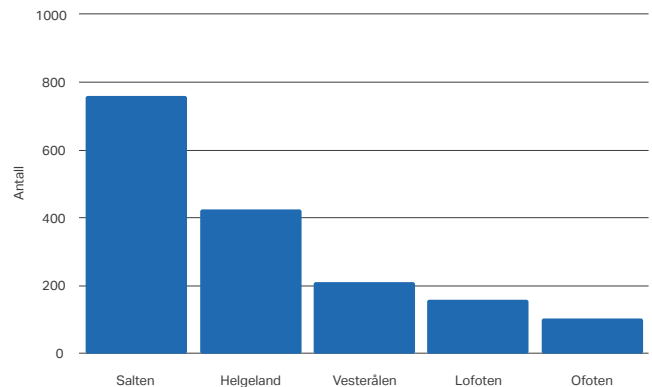
2015–2022, samt prognose for 2023

figur 1.4

Netto jobbskaping per region

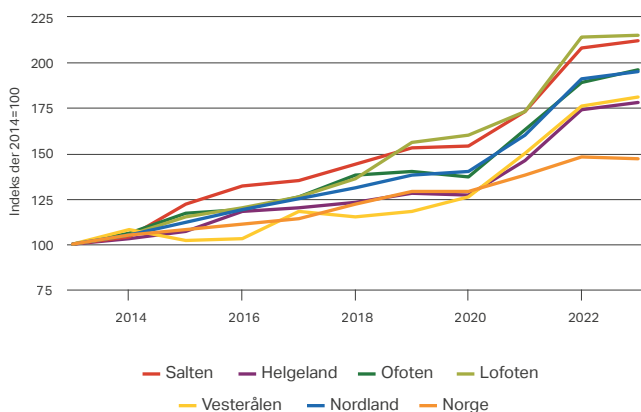
2018–2022

figur 1.5

Omsetningsutvikling i regionene

Indeks der 2014=100

Det var rekordhøy omsetningsvekst i regionene i 2021 og 2022. I 2022 var omsetningen på 249 milliarder, en økning på 20 prosent sammenlignet med 7,5 prosent for landet som helhet. I et 10-årsperspektiv har Salten og Lofoten den sterkeste utviklingen, hvor omsetningen har mer enn doblet seg. Ofoten har lik utvikling som snittet for fylket, mens noe under fylkesgjennomsnittet finner man Helgeland og Vesterålen. Alle regionene lå langt over nasjonalt gjennomsnitt. Målt i omsetning hadde Salten den største økonomien med 85 milliarder kroner, Helgeland hadde 69 milliarder kroner, Vesterålen 44 milliarder kroner, og Lofoten og Ofoten hadde henholdsvis 33 og 18 milliarder kroner.

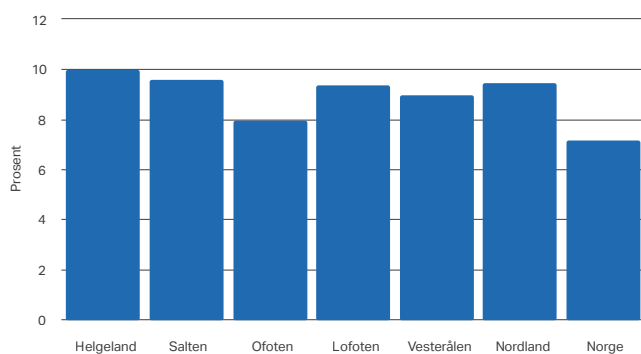
Helgeland er den mest lønnsomme regionen med en gjennomsnittlig driftsmargin på 10 prosent i 2022. Etter følger Salten og Lofoten med henholdsvis 9,6 og 9,4 prosent. Bedriftene i Ofoten og Vesterålen hadde lavest driftsmargin. Driftsmarginen for Nordland var 9,5 prosent i 2022 og ventes å falle til 9,2 prosent i 2023. Til sammenligning var marginen for fastlands-Norge 7,2 prosent i 2022.

For hver hundrede krone det ble omsatt for i Helgeland og Salten utgjorde verdiskapingen henholdsvis 31,1 og 30,5 kroner i 2022. Disse regionene ligger godt over det nasjonale snittet på 26,7 prosent. Også Ofoten er over snittet med 29 prosent. Verdiskapingen var svakest i Lofoten og Vesterålen med under 23 prosent.

figur 1.6

Driftsmargin i regionene

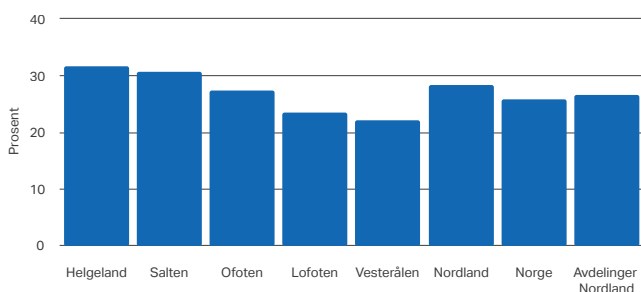
2022

figur 1.7

Verdiskaping i prosent av omsetning

2023

Høy innvandring bidro til folkevekst

Folketallet i Nordland ved inngangen til 2023 var på 241.084, en økning på 894 personer fra året før. Dermed ble det for første gang siden 2018, en positiv befolkningsutvikling. Dette skyldes i stor grad høy innvandring, spesielt fra Ukraina.

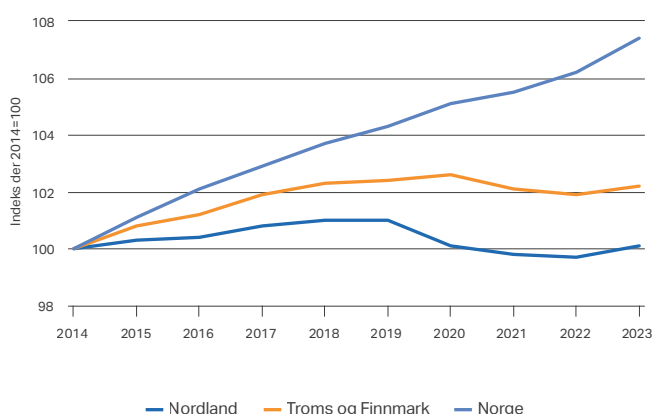
Befolkningsvekst for første gang på tre år

De siste ti årene har befolkningen i Nordland vært relativt stabil, og hatt en beskjeden økning på 1 prosent i perioden 2012–2022. Den samme trenden gjelder for hele Nord-Norge, og Nordland og Troms og Finnmark har i stor grad fulgt hverandre hva gjelder vekst og nedgang de siste årene.

figur 2.1

Endring i befolkning i Nord-Norge og Norge de siste 10 årene

2014–2023

Både den relative veksten og nedgangen har vært høyere for Troms og Finnmark enn for Nordland fra 2013 til 2018, før det utviklingen jevnes mer ut. I 2022 hadde begge fylkene omtrent lik oppgang i antall nye innbyggere, og sam-

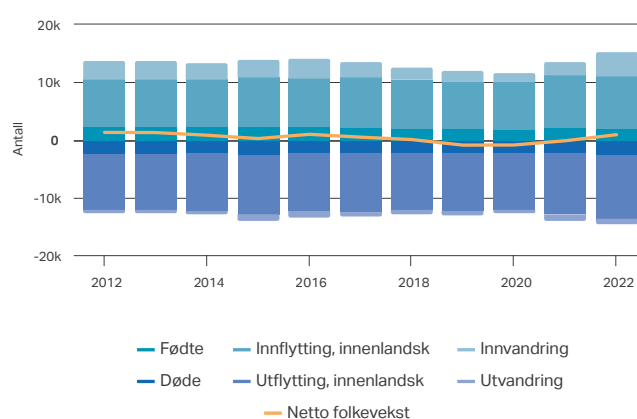
let sto Nord-Norge for en befolkningsvekst på om lag 1.800 personer. Til sammenligning var veksten i Norge om lag 7,8 prosent i samme periode.

Ser man på bevegelsene i befolkningen ser man at utviklingen i antall fødte og antall døde også har vært stabil i perioden, og i sum har det jevnt over vært fødselsunder-

figur 2.2

Befolkningsutvikling i Nordland

2012–2022

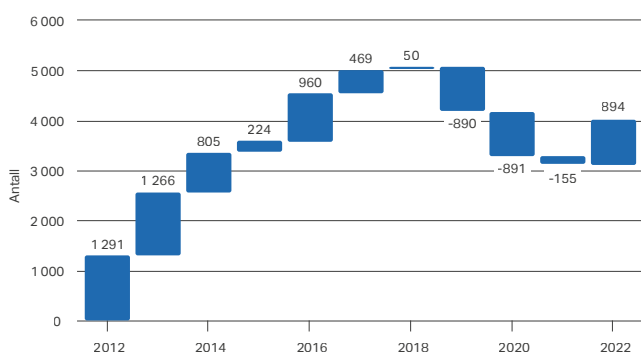
skudd i Nordland. Den innenlandske nettoinnflyttingen til fylket har gjennom perioden vært negativ, da utflyttingen har vært høyere enn innflyttingen til fylket. Man ser dermed at folkeveksten i sin helhet kan tilskrives innvandring.

figur 2.3

Endring i befolkningen i Nordland

2012–2022

I sum ser man at de siste ti årene har det kommet til i overkant av 4.000 nye innbyggere i Nordland. Det store fallet i befolkningen fra 2019–2021, hentes i 2022 inn som følge av Ukrainske flyktninger. Hadde det ikke vært for flyktningene, ville man sett en negativ befolkningsutvikling for fjerde år på rad. Det som kan være med på å styrke utviklingen i årene fremover, er de store prosjektene som nå pågår i fylket som har store rekrutteringsbehov. Det vil derfor være viktig å legge til rette for at Nordland er et fylke som er attraktivt å både bo og jobbe i.

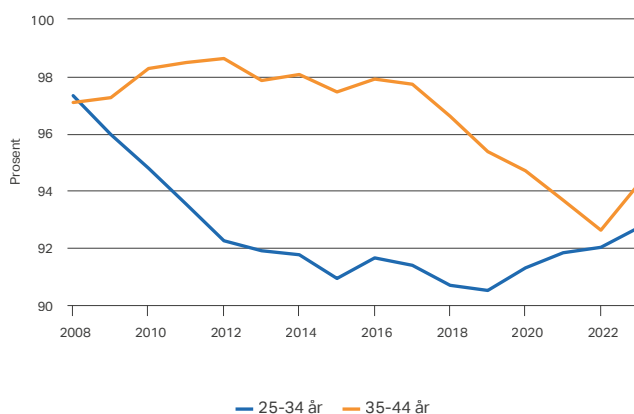
Kvinneandelen i fylket faller for de yngre aldersgruppene

Fra 2008 ser man at det har blitt færre og færre kvinner i forhold til antall menn i fylket, dette gjelder spesielt for de yngste aldersgruppene. For aldersgruppen 35–44 har antall kvinner per 100 menn falt fra 97 prosent til 94,2 prosent fra 2008 til 2023. Fallet har vært desto større for aldersgruppen 25–34 år, som falt fra 97,3 til 92,7 i samme periode. Dette kan

figur 2.4

Antall kvinner per 100 menn i Nordland

2008–2023

ha sammenheng med at andelen av befolkningen som tar høyere utdanning, er høyere for kvinner enn for menn, og at mange velger å studere i et annet fylke. Fra 2022 begynner trenden å snu, og det er i stor grad flyktninger som har bidratt til dette.

Prognoser for befolkningsutviklingen

Prognosene for de neste ti årene viser en svak befolkningsvekst samlet for fylket. Ifølge SSB sine framskrivninger vil Nordland ha en vekst på om lag 0,2 prosent, sammenlignet med 4,6 prosent for landet som helhet. Den største veksten ventes å komme for Salten med 1.400 nye innbyggere, etterfulgt av Lofoten med 330 nye innbyggere. Både Helgeland, Ofoten og Vesterålen spås en nedgang i befolkningen på henholdsvis 707, 483 og 87 færre innbyggere. Hvis fylket ikke opplever noen nettoinnvandring vil befolkningsutviklingen være negativ og gå ned med 2,5 prosent. Tilsvarende tall for landet som helhet er en vekst på 1,8 prosent.

Høyeste sysselsetting noensinne

Ved inngangen til 2023 var det i registrert 118.497 sysselsatte i Nordland, en økning på 0,4 prosent sammenlignet med året før. Det betyr at sysselsettingen har fortsatt å øke, og at det aldri før har vært like mange sysselsatte i Nordland. Samtidig har arbeidsledigheten aldri vært lavere, og det er større press på arbeidsmarkedet enn tidligere.

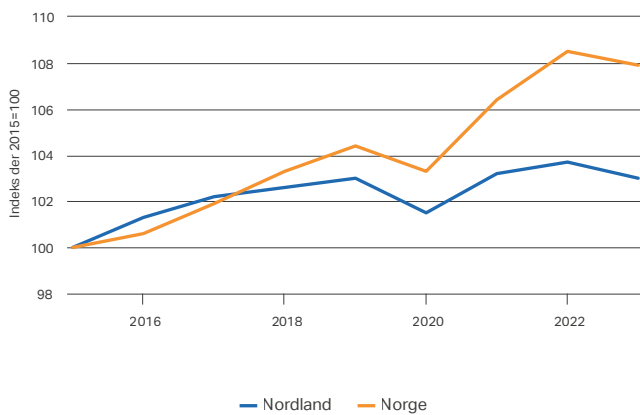
Sysselsettingsvekst på 4 prosent

Fra 2015 til inngangen av 2023 har antall sysselsatte vokst til om lag 118.500, en vekst på 4.200 flere sysselsatte i fylket. Det utgjør en vekst i perioden på nesten 4 prosent i Nordland. Til sammenligning har landet som helhet økt med om lag 9 prosent i samme periode.

figur 3.1

Utvikling i sysselsetting Nordland og Norge i perioden 2015–2022, samt prognose for 2023

Indeks der 2015=100

Mye av sysselsettingsveksten det siste året har kommet innenfor tjenester mot bedrifter, bygg og anlegg, samt offentlig sektor. Størst har svingningene innenfor overnatting og servering vært de siste årene, men veksten i 2022 har vært relativt høy, og man ser at antall sysselsatte har passert nivået som var før pandemien.

Sysselsettingsutviklingen fra 2015 til 2023 for de ulike næringene har variert i stor grad, men alle næringene har hatt en vekst i perioden, foruten om varehandel. Veksten har vært

størst for tjenester mot private og industri, med en oppgang på henholdsvis 11 og 10 prosent.

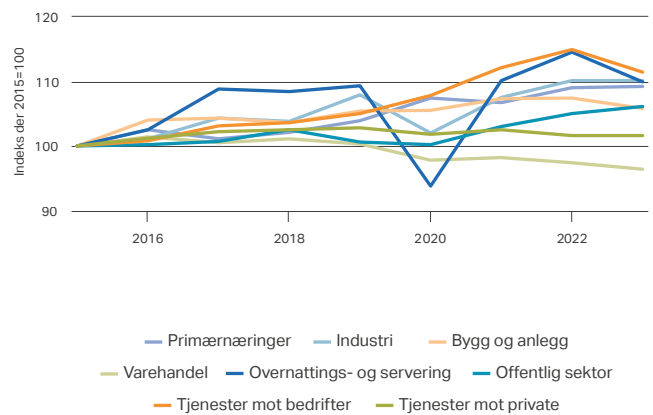
Varehandelen har hatt en nedadgående trend fra 2018, det skyldes i stor grad økt digitalisering og netthandel.

Stabil utvikling i sysselsatte med høyere utdanning

figur 3.2

Utvikling i sysselsetting per sektor i Nordland i perioden 2015–2022, samt prognose for 2023

Indeks der 2015=100

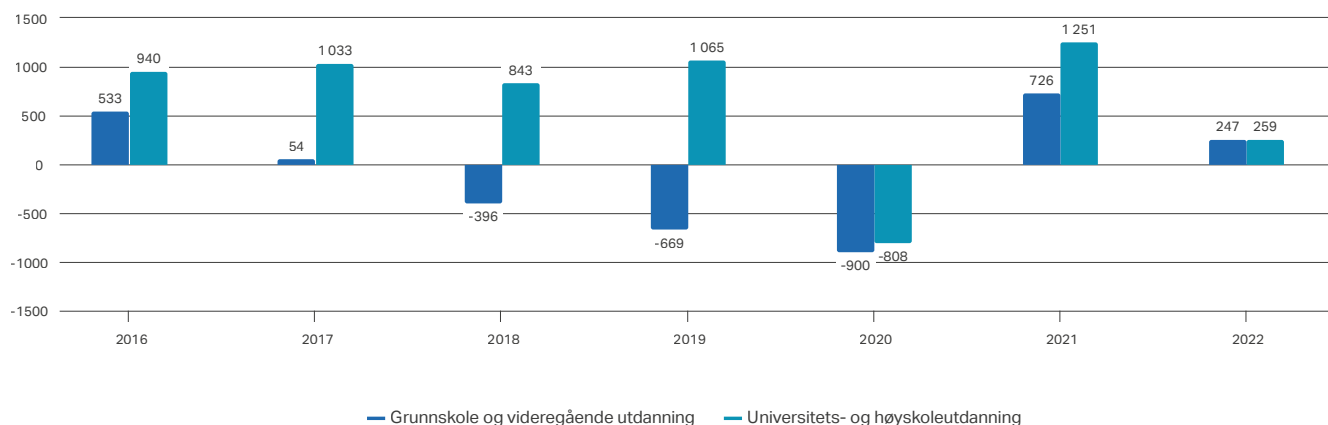

Andelen sysselsatte med høyere utdanning var i 2022 33,9 prosent eller rett i overkant av 40.000, relativt likt som året før. Fremdeles er det færre i Nordland med høyere utdanning (41,4 prosent) enn i Troms og Finnmark (38,1 prosent), og for landet som helhet. En naturlig forklaring på dette er at universitetstilbudet i Nordland er smalere og Nordland har færre tilbud innen naturfag sammenlignet med resten av Troms og Finnmark.

figur 3.3

Jobbskaping etter utdanningsnivå

Samlet for perioden 2015–2022

Jobbskapingen etter utdanningsnivå har i sum vært positiv i perioden 2015-2022, med en økning på i overkant av 5.000 nye jobber. Den største jobbskapingen kom for sysselsatte med høyere utdanning, som i perioden sto for i overkant av 4.000 jobber, mens jobbskapingen for sysselsatte med grunnskole eller videregående utdanning har vært negativ i perioden, med en nedgang på om lag 400. Stadig flere yrker krever høyere utdanning, og det er derfor naturlig at meste-parten av jobbskapingen kommer fra sysselsatte med høyere utdanning. Utviklingen i jobbskaping etter utdanningsnivå var negativ i både 2019 og 2020. Noe av forklaringen er at det i 2019 ble kuttet i en del av de videregående tilbudene i fylket, mens det i 2020 ble færre studenter som følge av korona.

Prognoser for 2023

Til tross for god fart ved slutten av 2022, viser prognosene for 2023 at det ventes et fall i antall sysselsatte på om lag 340

i Nordland. Ferdigstilling av flere store byggeprosjekter og lav tilgang på nye prosjekter, gir redusert behov for arbeidskraft innen bygg og anlegg. I varehandelen forventes det en nedgang i antall sysselsatte, og det skyldes i stor grad redusert konsum som følge av prisvekst. Svakere kjøpekraft i befolkningen vil også gi lavere etterspørsel etter tjenester.

Overnatting og serving vil også påvirkes av at folk får dårligere råd, og det ventes dermed en liten nedgang innenfor denne næringen. God utenlandsk etterspørsel kompenserer for nedgangen. Både industrien og offentlig sektor forventer nullvekst det neste året, mens primærnæringene og tjenester mot bedriftene ventes en liten oppgang. For tjenester mot bedrifter forventes det at stadig flere øker forbruket av konsulenttjenester, som følge av omstilling og endring i fylkets utvikling.

Rekordhøy omsetning i 2022

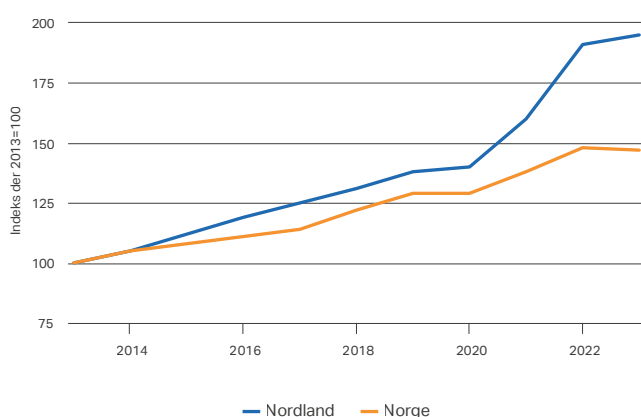
Nordlandsbedriftene omsatte for 249 milliarder kroner i 2022, og aldri før har omsetningen vært høyere. God internasjonal etterspørsel, høy prisvekst, økt tjenestekonsum og gunstig kronekurs var noen av faktorene som bidro til veksten.

figur 4.1

Utvikling i omsetning, Nordland og Norge i løpende kroner

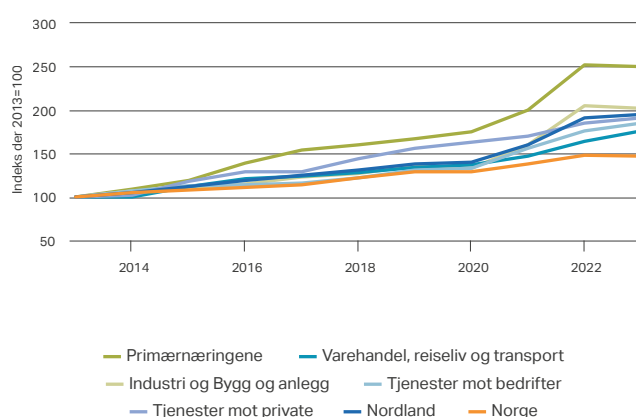

Omsetningen i Nordland økte med rekordhøye 20 prosent i løpet av 2022, sammenlignet med året før. Det var langt høyere enn forventet ved inngangen av året, og betydelig over det nasjonale snittet på 7 prosent.

De siste ti årene har utviklingen i Nordland vært bedre enn landet som helhet, og siden 2020 har veksttakten vært langt høyere. Omsetningsveksten fra 2013 var 95 prosent i Nordland, mot 47 prosent i Norge.

figur 4.2

Utvikling i omsetning per sektor i Nordland

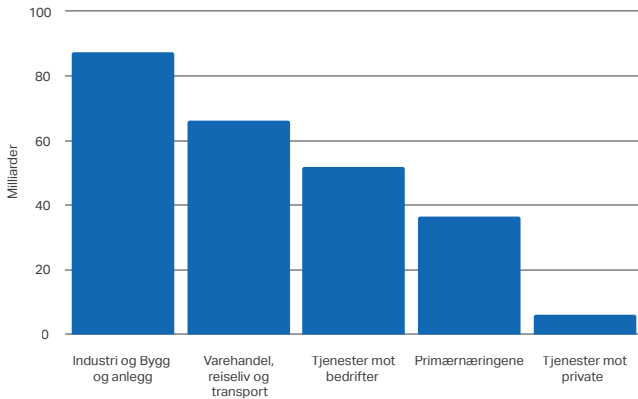

Bransjevis omsetningsutvikling tyder på at innhenting etter koronapandemien fortsatte gjennom hele 2022. Alle bransjer i Nordland hadde god vekst gjennom året, og lå godt over den nasjonale veksten.

Veksten i 2022 kom særlig for eksportbedriftene, og skyldes i stor grad prisvekst. Den sterke prisveksten kjenner også omsetningsveksten i industri og bygg og anlegg. Reiselivet hadde god utvikling, og nærmet seg nivået fra før pandemien.

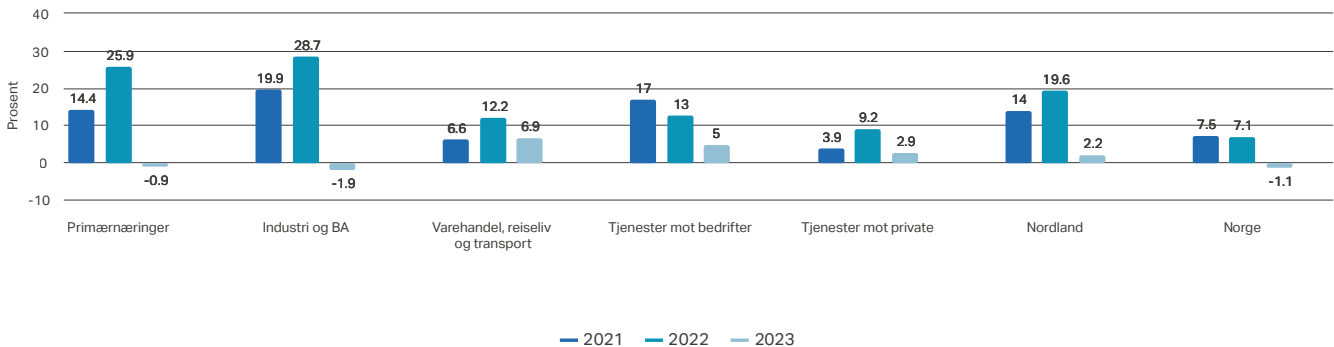
figur 4.3

Omsetning per hovedsektor

Alle næringer har hatt en vekst i omsetning fra året før. Målt i omsetning var det industri og bygg og anlegg som var den største næringen i 2022, med 87,7 milliarder kroner, en oppgang på 20,3 milliarder. Varehandelen, reiseliv og transport sto for en omsetning på 66,4 milliarder kroner som tilsvarer en økning på 2,1 milliarder. Tett etterfulgt av tjenester mot bedrifter med 52 milliarder kroner, som økte fra 45 milliarder i 2021. Havbruk og fiskeri hadde en omsetning på 36,5 milliarder kroner, opp fra 30,9 milliarder. Personlig tjenesteyting sto for 6,1 milliarder kroner i 2022, og hadde dermed den svakeste veksten på 0,1 milliarder fra året før.

Utsiktene for Nordlands næringsliv

figur 4.4

Vekst i omsetning 2021 og 2022, samt prognoser for 2023

For 2023 vil høyt pris- og rentenivå gi redusert kjøpekraft. Dette vil gi avtakende omsetningsvekst i Nordland, og anslaget for året er 2,2 prosent. Vekstanslaget er høyere enn det nasjonale på 1,1 prosent. Til sammenligning var veksten i fylket på 14 og 19,6 prosent i henholdsvis 2021 og 2022.

Industri, bygg og anlegg, samt primærnæringer ventes å få svakt fall i omsetningen inneværende år. Dette skyldes i stor grad svakere etterspørsel og svakere eksportpriser. På den andre siden forventes det høy vekst for reiselivet og innenfor tjenester mot bedrifter.

Eksporten fra Nordland gjør nye kvantesprang

I 2022 eksporterte fastlandsbedrifter i Nordland varer for 51,4 milliarder kroner. Det er en økning på hele 13 milliarder kroner, eller 34 prosent fra året før.

Fastlandseksporten fra fylket utgjør i overkant av 8 prosent av landets eksport. Bare Rogaland, Møre og Romsdal og storfylket Vestland kan skilte med høyere vareeksport enn Nordland.

Fisk og metall skaper store verdier

Den totale vareeksporten fra Nordland var på om lag 52 milliarder kroner i 2022. Av disse utgjorde metall og kjemiske produkter 24,6 milliarder kroner og fisk 24,5 milliarder kroner.

I overkant av 95 prosent av verdiene fra eksport fra Nordland kom fra sjømatsektoren og metall- og kjemisk industri.

Mens eksportverdiene for fisk har økt jevnt og trutt gjennom flere år, har det vært større svingninger innenfor metall- og kjemisk industri. Fra 2021–2022 gikk eksport av metall og kjemiske produkter opp med 64 prosent, veksten forklares i all hovedsak gjennom prisvekst.

Økningen i eksport av fisk og sjømat ble på 22 prosent sammenlignet med året før.

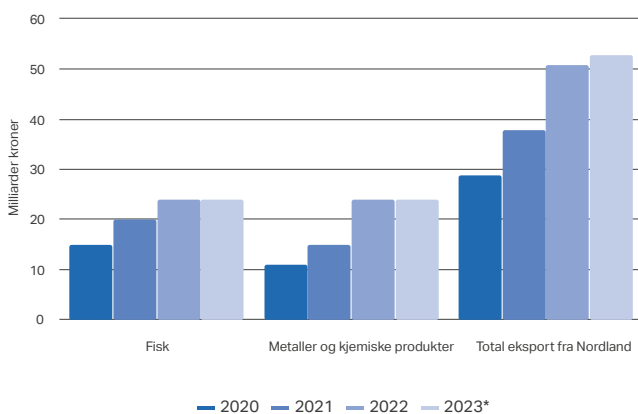
grad allerede er fullt utnyttet. Mangel på arbeidskraft og produksjonsbegrensninger gjør det vanskelig å utvide kapasiteten ytterligere.

Prisen på metall og kjemiske produkter preges av store svingninger. Fremdeles kan energiknapphet og utfordringer knyttet til produksjon og frakt gi økte priser på metall og kjemiske produkter. Men utviklingen kan også gå i motsatt retning; for å minske avhengigheten til Russland har mange land tatt i bruk alternative energikilder og -leverandører. Dette sammen med at produksjon gradvis tar seg opp igjen etter pandemien, kan redusere prisene. Samtidig er usikkerheten stor for hvordan verdensøkonomien utvikles framover.

Det høye prisnivået på råvarer, innsatsvarer og transport kan komme til å redusere industriproduksjonen globalt, og dempe etterspørselen etter metaller og kjemiske produkter. Med det vil også prisene gå ned. Dette vil bli møtt med mindre produksjon av metall og kjemiske produkter, som vil gi fortsatte svingninger i markedet.

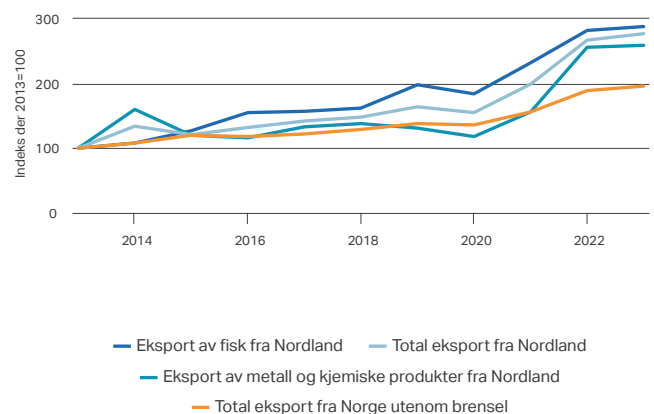
figur 5.1

Eksport av tradisjonelle varer fra Nordland

figur 5.2

Utvikling i eksport fra Nordland 2013–2022, samt prognose for 2023

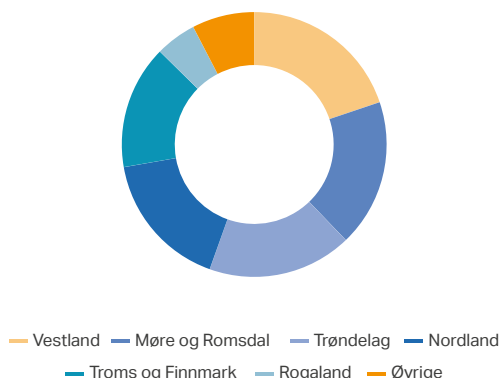

Metallpriser til værs

Produksjonsstans i mange land, og utfordringer knyttet til frakt skapt under koronapandemien, gir fortsatt høye priser på metall og kjemiske produkter. Russlands invasjon av Ukraina har gitt høyere energipriser og forsterket dette bildet.

Høye strømpriser i Europa gir fordeler for metall- og kjemisk industri i Nordland, men der kapasiteten i stor

figur 5.3

Eksportandel av fisk 2022, per fylke**Fjerde største eksportfylke for fisk og femte totalt sett**

Nordland er Norges fjerde største eksportfylke for fisk. Vestland, Møre og Romsdal og Trøndelag har en høyere andel enn Nordlands 17 prosent.

For fisk er det produksjon og salg av laks som har vært den viktigste driveren over tid, men gode villfiskbestander og etterspørselsvekst har også ført til nye omsetningsrekorder for fiskerinæringen de siste årene. Oppdrett sto i 2022 for om lag 70 prosent av eksportverdien for fisk i Nordland.

Økt etterspørsel over tid er den viktigste årsaken til de høye lakseprisene. Det har igjen sammenheng med befolkningsvekst, økt velstand i store deler av verden og en vellykket markeds- og produktutvikling i næringen. Pandemien er nå også over. Det har ført til gjenåpning av samfunnet og at folk igjen kan gå på restaurant. Samtidig ser vi fortsatt etterdønninger av pandemien i form av høye priser på frakt og på ulike innsatsfaktorer, som fôr. Det bidrar til økte laksepriser.

Det er lite som tyder på at de langsiktige trendene, som driver fram etterspørselen etter laks og annen fisk, vil endres framover. Økt bevissthet rundt bærekraft og fokus på et sunt kosthold vil tvert om kunne øke etterspørselen enda mer. Det vil i så fall bidra til at eksportverdien av fisk fra Nordland vil fortsette å øke.

Eksporterer langt mer enn metall og fisk

Petroleumsprodukter har tatt over som den mest verdifulle eksportartikkelen fra fylket. For 2022 er det beregnet at verdien av denne eksporten utgjorde 250 milliarder kroner.

En rekke selskaper i landsdelen eksporterer også tjenester. Blant disse selskapene er Widerøe, LKAB, Evry Card Services og Andøya Space. Det er beregnet at denne eksporten utgjorde om lag 4,6 milliarder kroner i 2022.

Svært god lønnsomhet og høy verdiskaping

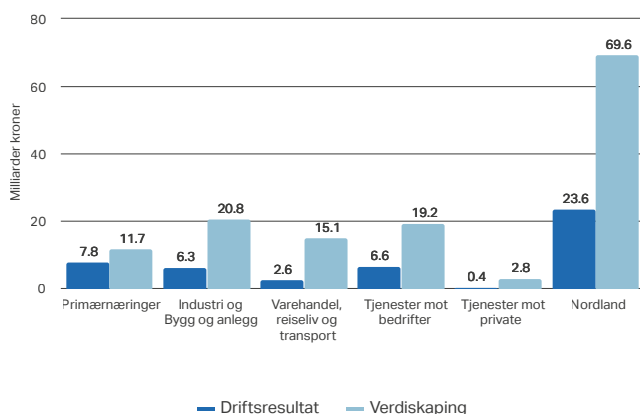
Til tross for stor uro i verdensmarkedet, leverte nok en gang nordlandsbedriftene nye rekorder i 2022, med en lønnsomhet på 24 milliarder.. Verdiskapingen i Nordland ble 70 milliarder kroner, den har aldri før vært høyere, og veksten fra året før var på 6,7 milliarder kroner.

I 2022 hadde bedriftene i Nordland totalt sett et driftsresultat på 24 milliarder kroner, og bidro med en verdiskaping på om lag 70 milliarder kroner. Høy kapasitetsutnyttelse og høy sysselsetting forklarer i stor grad den økte verdiskapingen.

figur 6.1

Driftsresultat og verdiskaping per sektor i Nordland

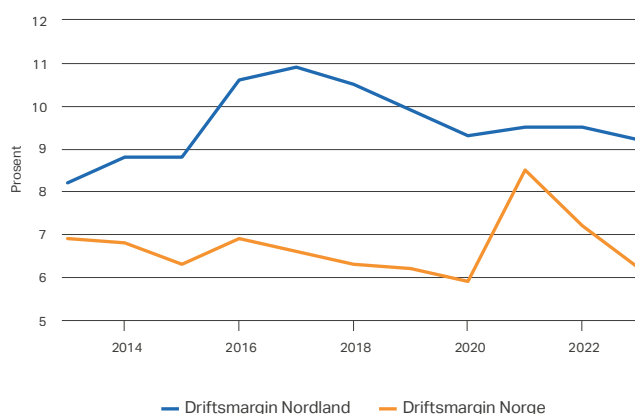
Det største verdiskapingsbidraget var det industri og bygg og anlegg som sto for mer enn 20,8 milliarder kroner, fulgt av tjenesteproduksjon mot næringslivet med 19,2 milliarder kroner og havbruksnæringen med 11,7 milliarder kroner. Varehandelen, hotell og reiseliv bidro til en verdiskaping på 15,1 milliarder kroner, mens tjenester mot private hadde en verdiskaping på 2,8 milliarder kroner.

Fylkets største driftsoverskudd hadde sjømat og andre primærnæringer med 7,8 milliarder kroner. I gjennomsnitt

var verdiskapingen i Nordland 28 øre per omsatt krone sammenlignet med fastlands-Norge, der gjennomsnittet var 26,7 øre per omsatt krone. Driftsmarginene i Nordland nådde hele 9,5 prosent mot 7,2 prosent for fastlands-Norge.

figur 6.2

Utvikling i driftsmargin

Fra 2016 har verdiskapingen i Nordland vært på et høyt nivå, men trenden viser at nivået nærmer seg nasjonalt nivå. I 2023 ventes imidlertid en moderat økning i verdiskapingen, mens det for fastlands-Norge er ventet en moderat nedgang. Årsaken er at det ventes stabil sysselsetting i Nordland også i 2023, og at etterspørselen etter våre eksportvarer holder seg god gjennom 2023.

Det kreves store kutt i klimagassutslipp i Nordland

Nordlands klimagassutslipp var i 2021 2,95 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. For å nå de nasjonale målsettingene for 2030, må utslippene ned med 1,1 millioner tonn. Målsettingene betinger betydelig dekarbonisering av både industri, sjø- og landtransport, og er avhengig av betydelig tilgang til ny fornybar energi og sterke insentiver fra myndighetene.

Selv om utslippene øker moderat i 2021, fortsetter nordlandsbedriftene sin satsing på reduksjon av utslipp. I 2022 ble det tilført 450 millioner i tilskudd fra Enova til Nordland. Legges tilskuddet til egeninvesteringene til bedriftene, passerer Nordlandsbedriftene 1,2 milliarder i klimatiltak og energiøkonomisering. I 2022 var innsatsen størst i industrien med både energiøkonomisering og CO₂-fangst, innen sjøtransport med elektrifisering av ferger, innen havfiske med lavutslippsfartøy og i havbruk med energieffektivisering i verdikjeden forproduksjon. I tillegg kommer økt bestand av elbiler.

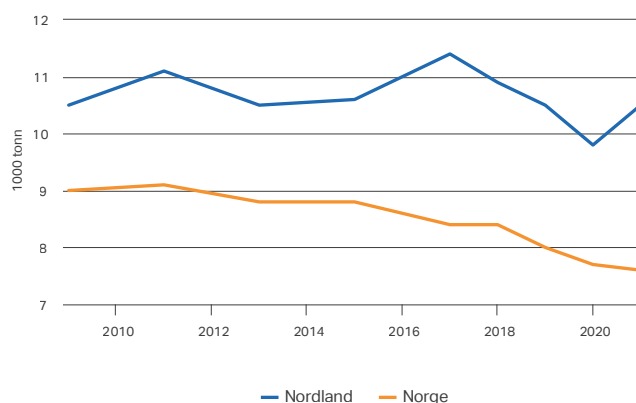
Siden 2015 har de totale utslippene av CO₂ gått ned i Norge, men med et årlig utslipp på 7,6 tonn per innbygger i 2021 var vi nummer 41 av 206 land i verden med mest utslipp per innbygger. Det er bare marginalt lavere enn Kina, og betydelig høyere enn både Sverige og Danmark.

I Norge varierer utslippene mellom fylkene etter nærings sammensetting. Vestland hadde størst CO₂-utslipp i 2021, med Nordland på femteplass. Beregnet etter folketallet

kom imidlertid Nordland på topp, med 10,5 tonn CO₂-utslipp per innbygger, mens det samme tallet for Vestland var 9,6.

figur 7.1

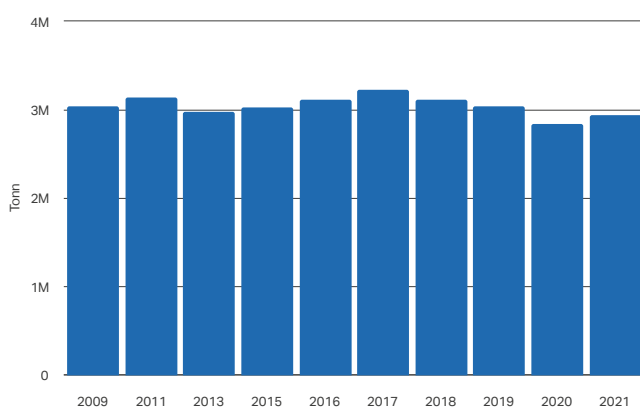
Utslipp av CO₂ (Tonn per person)

Ser en på de totale utslippene var utviklingen i Nordland positiv fra 2017 frem til 2020, men med en økning i 2021. Utslippene i 2021 var nesten tilbake på de samme nivåene som før pandemien, i hovedsak drevet av økt aktivitet innen industri, samt sjøfart. Nordland hadde en nedgang på om lag 3 prosent mellom 2009 og 2021. I 2021 var det samlede utslippet fra Nordland på 2,96 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, hvor de største utslippskommunene var Rana, Vefsn, Narvik, Sørfold og Bodø.

figur 7.2

Utslipp av klimagasser i Nordland (CO₂-ekvivalenter)

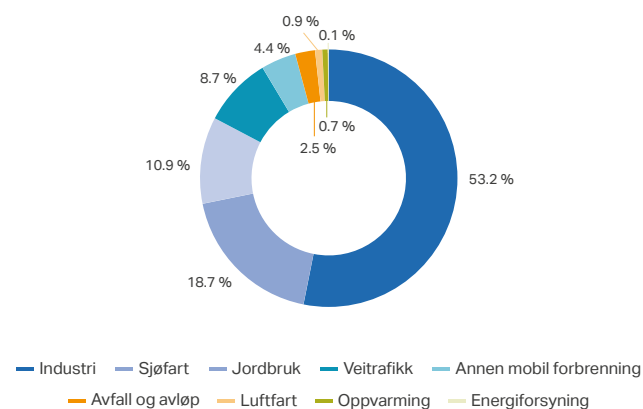

For å nå målene haster det med andre ord å intensivere innsatsen. Nordland er ett av åtte fylker med en bedring siden 2009, men har fortsatt et godt stykke igjen for å nå målene for 2030. Kun Oslo og Viken har klart å redusere utslippene så mye at målene er innen rekkevidde, mens

Vestland, Trøndelag og Agder har hatt en forverring. I Troms og Finnmark ventes det at utslippene vil øke igjen som følge av oppstarten av Hammerfest LNG igjen i 2022.

figur 7.3

Utslipp i Nordland, fordelt etter sektor (i prosent, 2021)

I 2021 var de tre største utslippssektorene i Nordland industri, sjøfart og jordbruk. Trenden de siste 5 år for de sistnevnte er stabil utvikling, mens den er nedadgående for industri, olje og gass. Sammenligner en derimot med 2009 er utslippene fra industri, olje og gass uendret, fra sjøfart har de økt med 10 prosent, mens de er ned med cirka 3 prosent fra jordbruket. Den samlede reduksjonen i utslipp i Nordland har bare vært 3 prosent de siste 12 årene, målt i CO₂-ekvivalenter. Aktivitetsendringer og investeringer i resneteknologi og klimatiltak i de største utslippssektorene er det som påvirker utviklingen mest.

Indeks Nordland

2023

Indeks Nordland

Indeks Nordland er et partnerskap mellom Nordland fylkeskommune, DNB, Innovasjon Norge – Nordland, NHO Nordland, KPB, NAV Nordland og LO Nordland.

Har du spørsmål om Indeks Nordland, kontakt Erlend Bullvåg på e-post: eb@kpb.no

Forfattere

Erlend Bullvåg, KPB
Sunniva Greger, KPB
Carl Erik Nyvold, KPB
Signe Kilskar, KPB
Ida Woje, KPB

Prosjektledelse

KPB

Design

by north

ISBN 978-82-8151-082-1

Partnerskap Indeks Nordland

Innovasjon Norge

tlf: 75 54 20 00
www.innovasjon norge.no

Nav Nordland

tlf: 55 55 33 33
www.nav.no

Nordland fylkeskommune

tlf: 75 65 00 00
www.nfk.no

NHO Nordland

tlf: 75 40 25 00
www.nho.no

KPB

tlf: 922 92 725
www.kpb.no

DNB ASA

tlf: 03 000
www.dnb.no

LO Nordland

tlf: 755 49 650
www.lo.no

